

VARGA MELINDA

A Hóbanévad költője

Élénken él bennem az a füllesztő nagyváradi nyárelő, amikor először találkoztam Kinde Annamáriával és a várossal, amelyen mindig csak átutaztam. Huzamosabb időt, de még csak egy fél délutánt sem töltöttem el addig Ady kedvelt városában, a mítoszok övezte, kultikus Nagyváradon.

Rövid ideig dolgoztam napilapos újságíróként, ami a lehető legborzalmasabb foglalkozás egy költőnek. Sem írni, sem olvasni nincs idő, miközben tüntetésre, megyei és városi tanácsulésekre, politikusok rém unalmas és demagóg sajtótájékoztatójára küldik a tudósítót. Az esti kötetbemutatókra, Bretter Körökre (ma már Bréda Kör) és színházi előadásokra már teljesen ki van nyírfanva az ember, és úgyis tudja, hogy a kultúra rovat az újságok mostohagyermeké, oda kerülnek be kampányidényben a hirdetések, és ha vágni kell valamit, akkor egész biztos, hogy abból az egyetlen oldalból fognak kurtítani. Az *Új Magyar Szó* tudósítói napi robotja mellett ezért aztán kész felüdülés volt írnom egy-egy hosszabb cikket az egykori *Erdélyi Riportba* kulturális, irodalmi fesztiválról, vagy interjút készíteni írókkal, művészekkel. Ennek kapcsán ismerkedtem meg Annamarival, aki akkor az *Erdélyi Riport* hetilap szerkesztője is volt a *Várad* irodalmi és

kulturális folyóirat mellett.

Pár yahoo-messengeres csetelés (ősidők kommunikációs formája) után a verseimre terelődött a szó, kíváncsi volt rám, érdekelt a fiatalabb költők világa. Ezt a későbbiek során úgymond testközelből megtapasztalhattam, sokat beszélgettünk azokról a pályán induló költőkről, akik velem egy időben kerültek a figyelem fókuszába, és a legkülönbözőbb alkotói műhelyekből jöttek.

Az első kötetemet, a *6van9*-et mutatták be azon a nyáron a *Várad* szerkesztőségében a folyóirat munkatársai, a meghívásnak nagyon örvendtem, így ismertem meg Simon Juditot és Szűcs Lászlót. A színház előtt kellett találkozoznunk Annamarival. Curgott rólam a veríték, a cigi sem esett jól, korábban érkeztem meg, csaknem negyedórát kellett várnom, amíg megjött költő barátnóm.

Nem hitt a szemének, amikor meglátott. A hangom és a kiállításom alapján magas, határozott és szőke nőnek képzelt el. Nagyon neveltünk ezen, miközben a sétálóutca egyik teraszán a honoráriumunkat költöttük el, s mintha ezer éve ismernénk egymást, úgy beszélgettünk életről, költészetről, a szekértáborok butaságáról, Farkas Árpádról és Király Lászlóról, Háy Jánosról és Kemény Istvánról, Egyed Emeséről és László Noémiről, az erdőről, a természetéről, Erdélyről, a rendszerváltás előtti időkről, az alakmásokról, Tom Vanguardról és Szandra Mayról, Kolozsvárról, Váradról, Vásárhelyről, Pestről, a magányról, a nőkről és férfiakról, és arról is, hogy a költészet, az igazán jó líra nemtelen, androgün műfaj.

Beszélgetéseink során a legújabb könyvek is szóba kerültek, Háy Jánostól Parti Nagy Lajoson keresztül László Nonóig, Orbán János Dénesig, Böszörményi Zoltánig, Király Lászlóig, Egyed Emeséig, Demény Péterig, Kovács András Ferencig és Ferencz Istvánig sokféle alkotói világ érdekelt. Ezek a beszélgetések, telefonok, e-mailek vagy yahoo-csetek sosem irodalomtudományos diskurzusok voltak, a költészet mellett leginkább az ember, a költő maga érdekelt.

Kinde Annamária
(1956–2014)

te. Szakmai alázatra és nagyfokú empátiára sarkallt ez a barátság.

Emlékezetes találkozásaink egyike, amikor a *Rózsavér* című kötetét dedikálta, amely régebbi és új verseket is tartalmazott. Különösen érdekelt a rózsza mint motívum, az alakmások, az idegenségérzés, a magány, a misztikum, ami körülölelte mindezt. Egy nagyváradi belvárosi teraszon ültünk, forró, nyári délután volt akkor is; a váradi nyarak hasonlóak a pestiekhez, a hőség az ember minden épkézláb gondolatát felzabálja. Szóba jött Borges is a rózsza kapcsán, meg hogy az erdélyi költők verseiben állandóan havazik, akárcsak a *Hóbanévad* című versfüzében, meg hogy az ember élete milyen irányba mozdulna el, ha egy-egy életeseemény kapcsán másképp döntene, másképpen lépne, más embernek születne. Azt mondta akkor, hogy születésnapjára mindig kapott egy rózsacsokrot, titokcsokrokat. A *Rózsavér*: titokból fűzött gyöngysor. Otthonos fogalom.

A *Húzódhatsz közelebb* című kötetet a kolozsvári kórházban kaptam tőle, nem dedikálta akkor. Azt mondta, hogy kórházban egy költő ne dedikáljon. Derűs volt és erős. Arról beszélt, hogy a költők állandóan tragikus dolgokról írnak, és hogy ettől ő el szeretne távolodni. A kötet cím megválasztásánál is fontosnak tartotta, hogy ne tragikus hangú legyen, és tükrözze azt, hogy irányváltásról van szó. Az úgynevezett másik K. verseiről.

„Olykor maga a jövő üzen a versekben. Néha ez is meglehetősen félelmetes lehet. A költő eljut ezeknek az igazságoknak a megismeréséhez. Onnan kezdve az ő felelőssége mindaz, ami az ő verseiben megírtakból válhat valósággá” – nyilatkozta a vele készített interjúmban.

Engedjék meg, hogy néhány, számomra kedves versrészletet idézzek tőle, a teljesség igénye nélkül. A *Menekülni vágyó versében* írja: „És mennék csak mennék Ha bírná a lábam / Új tájat keresni Tágasabb világban

/ Új tájat új hazát Új társat a létben / Elhíhessem végre Nem hiába éltem.”

Patak című négysorosa: „Tudom, hol a patak. / Cseresznye gurulását megtaláltam, / jázmin nyílásának helyét és idejét is, / szemben a félelem helyével.”

A *másik K. verseiből*, a versnaplóból, amelyet a Kolozsvár melletti öregotthonban írt, ahol a nehéz műtét után lábadozott, álljon itt az alábbi részlet: „A lélek mélyében születik a vers. / Irtam már itt és most oda jutok: / szépet és igazat is eltakarnak / a gyakorlati gondolatok. // Új házban lakom majd, / nem régi tömbházban. / Oda visznek haza. / Újat kell tanulni, / másként működik. / Ad más életet. // Most Isten tenyerébe juttatom, / aminek megoldását nem tudom.”

Az utolsó találkozásunkkor a betegsége miatt már nem tudott beszélni, csak két könnycsepp jelezte, hogy érti, amit mondani szeretnék. Nagyokat hallgattunk egymás mellett, miközben kint mintha hatalmas hó fedte volna be a várost, pillanatra legalábbis úgy tűnt, nem is ősz, örök tél van, hatalmas hótenger lepi be a tájat, ilyenkor húzódhatunk közelebb egymáshoz mi, emberek, költők, olvasók.

NÉVJEGY

VARGA MELINDA (1984, Gyergyószentmiklós) József Attila-díjas költő, szerkesztő. Kolozsváron él. Kötetei: *6van9* (Erdélyi Híradó, Kolozsvár, 2009), *A kék tempó* (AB-Art, Pozsony, 2009), *Ürezüst* (Irodalmi Jelen Könyvek, Arad, 2013), *Sem a férfiban, sem a tájban* (Kalligram – Irodalmi Jelen Könyvek, Budapest–Arad, 2017), *A fásult kebelnek nincs költészete* (Irodalmi Jelen Könyvek, Arad, 2020), *A Pacsirta és a Sas utca sarkán* (Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2020), *Kifordított ég* (Irodalmi Jelen Könyvek, 2021, Budapest), *Tizenkét kagyló* (Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2021).